

تکمیل کتاب‌های

استان‌شناسی

سیاوش شایان

چند سالی است که مجموعه کتاب‌های استان‌شناسی (جانشینان جغرافیای استان‌ها) در سال دوم متوسطه کشور آموزش داده می‌شوند. این کتاب‌های ارزشمند براساس مشارکت دبیران استان‌ها در تولید محتوای آموزشی و با هدف آشنا کردن دانش‌آموزان هر استان با ویژگی‌های خاص جغرافیایی، تاریخی، اجتماعی و اقتصادی آن استان تألیف شده و در سیستم آموزشی کشور مورد استفاده قرار گرفته‌اند. جدا از هدف گران قدری چون مشارکت دادن دبیران محترم و دست به قلم استان‌ها در تألیف این کتاب‌های آموزشی، تدریس دروسی که مرتبط با محیط زندگی دانش‌آموز است و آنان را با خصوصیات جغرافیای محلی، تاریخ محلی و اقتصاد و معیشت محلی آشنا می‌سازد باعث شده است که این کتاب‌ها به‌عنوان گام‌های نخست در تدوین آثاری متعدد و پربار در قلمروهای فوق‌الذکر شناخته شوند.

کسی مدعی کامل بودن مجموعه‌های استان‌شناسی نیست، زیرا از محدودیت‌های جدول آموزش هفتگی دروس آگاهییم و می‌دانیم آنچه باید آموخته شود بسیار وسیع‌تر از آن مطالبی است که تدوین شده و اکنون در سیستم آموزشی گنجانده شده‌اند. تعداد مؤلفان هر یک از مجموعه‌های استان‌شناسی محدود و علاقه‌مندان به مشارکت در تدوین آن‌ها بسیار بوده‌اند. همین امر باعث شده است که بسیاری از علاقه‌مندان تألیف در این قلمرو از دایره مؤلفان بیرون بمانند و فرصت بهره‌گیری از نقطه‌نظرها و آگاهی‌های آنان درباره جغرافیا و تاریخ محلی فراهم نباشد. حتی می‌توان گفت که بسیاری از علاقه‌مندان به تألیف، خارج از قلمرو دبیران مؤلف بوده‌اند. به‌عبارتی دیگر، بسیاری از دست به قلمان و صاحب‌نظران دبیر نیستند و در مشاغل دیگر مشغول ارائه خدمات علمی به جامعه خویش‌اند، حال آن که ممکن است اطلاعاتی ارزشمند از اوضاع محلی استان داشته و علاقه‌مند به تألیف و ارائه آن‌ها باشند.

از دبیران محترم جغرافیا در استان‌های مختلف درخواستی داریم؛ این درخواست تکمیل اطلاعات موجود در کتاب‌های استان‌شناسی به‌دست خود دبیران و دیگر اندیشمندان و علاقه‌مندان و صاحب‌نظران محلی است. بی‌گمان هنوز محدودیت فضای آموزشی و جدول درسی و هم‌چنین محدودیت صفحات کتاب‌های استان‌شناسی رفع نشده است، اما این نباید باعث شود که دانش‌آموزان استان‌ها از دانش و اطلاعات مربوط به محیط محلی خویش محروم بمانند.

فصلنامه رشد جغرافیا آماده است تا چهار صفحه از هر شماره خود را به مطالب تکمیل‌کننده دریافتی از خوانندگان مجله اختصاص دهد، چه این مؤلفان دبیر باشند، چه غیر دبیر. هر کس می‌تواند آگاهی‌های خود را به‌طور منظم سازمان‌دهی کند و نوشته خویش را (که اگر با تصویر و نقشه همراه باشد بهتر است) برای دفتر مجله بفرستد. این مقولات ممکن است راجع به جغرافیا، تاریخ، مردم‌شناسی و هر مطلب دیگری باشد که یا تکمیل‌کننده مطالب ارائه شده در کتاب‌های استان‌شناسی است یا مطالب و یافته‌های جدید یا گفته‌ها و باورهای اجتماعی و حتی داستان‌ها و روایات محلی، اما در سطح مخاطبان دبیر. ما منتظر می‌مانیم. البته مسلم است که نوبت را هم رعایت می‌کنیم، بنابراین مطالبی زودتر به چاپ می‌رسند که از نظر زمانی زودتر به دفتر مجله رسیده باشند و جای گلایه برای استان‌های دور و نزدیک نماند.

هم خود دست به قلم شوید و هم به سایر علاقه‌مندان، این فضای اختصاص یافته به دیگر مطالب استان‌شناسی را گوشزد کنید و مطالب خود را بفرستید.

مطالب رسیده ممکن است به شکل «گزارش»، «مصاحبه»، «گفت‌وگو» و «میزگرد»، خبر یا هر قالب مطبوعاتی دیگر به چاپ برسند. نگران نباشید! مطالب رشد آموزش جغرافیا لازم نیست به خشکی و رسمیت متون کتاب‌های درسی باشند!